

Vpliv pandemije COVID-19 na priseljene otroke in njihovo vključevanje

Priporočila

<http://micreate.eu> <http://tiny.cc/micreate-facebook>

[@micreate2020](https://twitter.com/micreate2020) <http://tiny.cc/micreate-youtube>

Aktualna **pandemija COVID-19** je spremenila doživetje normalnosti in vplivala na naša vsakdanja življenja. Ukrepi, ki so jih sprejele vlade v različnih evropskih državah, da bi zamejile širjenje virusa, so še posebej vplivali na **ogrožene skupine**, kamor umeščamo tudi priseljene otroke. Zaprtje izobraževalnih institucij ter ukrepi, ki so zapovedali družbeno izolacijo, so vplivali na blagostanje priseljenih otrok, prav tako pa bodo poglobili **že obstoječe neenakosti**. V tem poročilu podajamo strnjeno oceno posledic zaprtja šol,

prav tako pa predstavljamo **nove oblike spodbujanja vključevanja priseljenih otrok** v prihodnosti. Podatki so bili zbrani v sodelovanju s partnerji združenimi v mednarodnem projektu MiCREATE. Projekt MiCREATE spremlja in ocenjuje stanje priseljenih otrok v šolah in sprejemnih centrih za mladoletne priseljence v desetih evropskih državah (v Avstriji, Franciji, Italiji, Grčiji, Španiji, Turčiji, Veliki Britaniji, Sloveniji in na Danskem ter Poljskem).

Izzivi poučevanja preko spleta

Naša raziskava je razkrila vsaj tri probleme, s katerimi se soočajo priseljeni učenci pri šolanju na daljavo. Četudi so nekatere vlade ter dobrodelne organizacije priskrbele osebne računalnike, tablice ter dostop do interneta, ni bilo mogoče vzpostaviti kakovostnega stika z vsemi učenci in učenkami. Nekateri **priseljeni učenci so s težavo sledili pouku v spletnih učilnicah**, saj nimajo lastne sobe ali primernih delovnih potrebščin (npr. pisalne mize). Neugodno situacijo je otežilo tudi **pomanjkanje jezikovnih spretnosti**, selitev pouka na splet pa je še dodatno poglobila obstoječe razlike ter vrzeli v znanju.

PRIPOROČILA

- ⊙ Šole bi morale oceniti, kakšne so dejanske možnosti učencev za aktivno sodelovanje pri poučevanju na daljavo.
- ⊙ Razvoj primerne računalniške infrastrukture za podobne krizne situacije.
- ⊙ Dodatna podpora digitalizaciji izobraževanja.
- ⊙ Spletni pouk ter orodja zanj naj upoštevajo potrebe priseljenih učencev ter učencev iz ogroženih družin.
- ⊙ Posebno pozornost je potrebno nameniti učnim težavam in potrebam priseljenih učencev ter otrok v sprejemnih centrih.
- ⊙ Za učence v sprejemnih centrih in azilnih domovih je potrebno organizirati prostor in orodja za nemoteno sodelovanje v izobraževalnem procesu.
- ⊙ Spodbuditi je potrebno medvrstniško pomoč pri pridobivanju digitalnih veščin, ki so nujne za spletno učenje.

Dostop do informacij

V nekaterih državah so bile informacije povezane s poukom dosegljive **le v uradnem jeziku države**.

PRIPOROČILA

- ⊙ Oblikovanje posebnega spletnega izobraževanja (za lažje sledenje pouku na spletu) v različnih jezikih za priseljene otroke ter njihove družine.
- ⊙ Večjezična spletna stran ter vzpostavitev večjezične komunikacije (vključujoč informacije ter navodila za učenje preko spleta).
- ⊙ Oblikovanje ustrezne infrastrukture za informiranje priseljenih skupnosti (npr. spletna stran).
- ⊙ Vzpostavitev stalnega financiranja za nevladne organizacije, ki delujejo kot most med priseljenci in vlado.

Vključevanje staršev in družine

Nekateri starši niso zmogli nuditi otrokom ustrežne podpore pri učenju na daljavo zaradi pomanjkanja časa, oteženega dostopa do informacij v svojem jeziku, tehnološke nepismenosti ali nizke vključenosti v otrokov izobraževalni proces. Posebna navodila za starše niso bila oblikovana v nobeni izmed obravnavanih držav.

PRIPOROČILA

- ◉ Starše je potrebno prepoznati kot pomemben del šolske skupnosti ter jih vključiti v odločanje.
- ◉ Šole naj se seznanijo z izzivi, s katerimi se soočajo starši pri spletnem poučevanju (npr. z izvedbo spletne ankete).
- ◉ Šole naj organizirajo redna spletna srečanja s priseljenimi učenci, njihovimi starši ter učitelji.

Skrbstvene strukture za učence

Številne družine so morale reorganizirati svoja življenja, da so lahko skrbele za otroke med samoizolacijo. Študije kažejo, da so otroci iz socio-ekonomsko ogroženih okolij (med njimi so številni priseljenci), pogosto ostali sami doma ali pa so družine izkoristile celoten dopust, da so lahko zagotovile varstvo. Pomanjkanje podpore med šolanjem na daljavo je poslabšalo intelektualno in čustveno stanje priseljenih učencev.

PRIPOROČILA

- ◉ Vlade bi morale uporabiti ciljne pristope pri razdeljevanju finančne pomoči; posebej bi se morale osredotočiti na ekonomsko ogrožene družine.
- ◉ Šolska svetovalna služba bi se morala usmeriti v prepoznavanje čustvenega stanja priseljenih učencev ter omogočiti učencem ustrezno podporo (npr. s telefonskimi klici).
- ◉ Vrtci ter sorodne institucije naj bodo med poletjem odprte.

Učitelji in šole v času šolanja na daljavo

V večini držav učitelji niso dobili nobenih sistematičnih ali natančnih navodil za poučevanje na daljavo. Nekateri učitelji so se zato osredotočili predvsem na vsebino predmeta in otrokom naložili preveč dela. **Čustvene stiske ter psihološke potrebe otrok niso prejele ustrezne pozornosti. Nekateri šole so se soočale z več izzivi kot druge** zaradi razlik v številu priseljenih učencev ali učencev iz socialno ogroženih družin.

PRIPOROČILA

- ◉ Potrebno bi bilo razviti jasne in sistematične smernice za šolanje na daljavo za učitelje, v ospredju pa bi moral biti razvoj medkulturnih kompetenc.
- ◉ Učitelji bi morali biti posebej pozorni na razlike med učenci glede dostopa do in možnosti uporabe računalniške opreme, s posebnim poudarkom na razlike v njihovi računalniški pismenosti.
- ◉ Sredstva za nemoteno izvedbo šolanja na daljavo bi bilo potrebno porazdeliti glede na potrebe posamezne šole.

Porast dogodkov povezanih z rasizmom

Vladni ukrepi povezani s samoizolacijo ter ustavitve gospodarskih dejavnosti so povzročili **stanje negotovosti**. Tovrstne stresne situacije so v nekaterih državah povzročile naraščanje nestrpnosti; priseljenci in prosilci za azil so bili obtoženi, da širijo virus. **Etnifikacija pandemije** lahko vodi do naraščajoče **stigmatizacije priseljene populacije ter povečane stopnje rasizma**.

PRIPOROČILA

- ◉ Šole bi se morale usmeriti v ozaveščanje o strpnosti, družbeni pravičnosti in enakosti.
- ◉ Povečati bi bilo potrebno financiranje nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo z medkulturno strpnostjo.
- ◉ Projekti in politike, ki se ukvarjajo z medkulturno strpnostjo bi morali biti razumljeni kot del celostnega pristopa k integraciji priseljenih otrok in njihovih družin.

Ponovno odprtje šol

Šole so se pričele postopno odpirati sredi maja. Države, zajete v študijo, so se posluževale različnih pristopov. Na Danskem so v nasprotju z npr. Avstrijo pripravljalnice (razredi, kjer se priseljeni učenci učijo novega jezika) imele dovoljenje za izvajanje pouka v šoli že 15. aprila. Nekatere izobraževalne institucije so prestavile izpite v želji, da bi učenci imeli možnost nadoknaditi zamujeno. V splošnem so bili predstavniki šol v vseh državah kritični do pomanjkanja jasnih smernic glede odprtja šol.

PRIPOROČILA

- ◉ Organizacija posebnih programov za priseljene otroke, da bodo lahko učenci nadoknadili zamujeno.
- ◉ Zagotoviti dodatno jezikovno pomoč ter jezikovne tečaje za priseljene otroke.
- ◉ Učenci bi morali imeti možnost spregovoriti o svoji izkušnji s šolanjem na daljavo.
- ◉ Potrebno bi bilo prepoznati ključno vlogo socialnih delavcev in kulturnih mediatorjev pri spremljanju otrokovega čustvenega stanja.
- ◉ Celosten pristop k integraciji bi moral izhajati iz otrokovih stališč in potreb.
- ◉ Otrokova stališča bi morala biti vključena v prihodnje načrtovanje ter odločanje glede zadev, ki vplivajo nanje.

